

PROF. DR. ANGHEL POPA (1946–2014)

Prof. Dr. Anghel Popa (1946–2014)

(Zusammenfassung)*

Der Artikel *Prof. Dr. Anghel Popa (1946–2014)* präsentiert das Leben und die schöpferische Tätigkeit eines bekannten Bukowiner Historikers, der viel zu früh aus dem Leben geschieden ist. Als Doktor der Geschichte (1982) und anspruchsvoller Geschichtslehrer an einem berühmten Lyzeum aus der Bukowina tat sich Anghel Popa in einigen Bereichen unserer modernen und gegenwärtigen Geschichte hervor: Institutionen der Moderne (Heer, Schule, Kirche, Zivilgesellschaft), geschichtliche Momente und Persönlichkeiten, Geschichte der Bukowina und der Arumänen, wichtige historische Ereignisse, Geschichte des Kaiserhauses Rumäniens. Er zeichnete sich aus besonders durch die gründliche Dokumentierung, die Verwertung unveröffentlichter Archivquellen, die Tiefe der Analyse und die Hinterfragung der Kontexte, durch die Qualität des historiographischen Diskurses und vor allem durch sein unermüdliches Plädoyer für die Bewahrung der fortdauernden, symbolischen Werte der Nation in einer von stetigem „axiologischen Niedergang“ stark geprägten Zeit.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Institutionen der Moderne, historische und biographische Wiedergabe, Text- und Kontextanalyse, Plädoyer für die Bewahrung der fortdauernden Werte der Nation.

Anghel Popa vede lumina zilei la 25 martie 1946, de Blagoveștenie (Buna Vestire), una dintre cele mai însemnate praznice ale ortodoxiei, închinată Maicii Domnului, în orașul Vatra Dornei, în familia lui Theodor Popa și a Leontinei, născută Ciupa. Tatăl său, aromân, originar din satul Votonosi, comuna Aminciu, din Munții Pindului, vine în România, în 1922, și se căsătorește cu fiica unor păstori transilvăneni din Sântioana, județul Bistrița-Năsăud. După cedarea părții de nord-est a Transilvaniei către Ungaria horthystă, prin Dictatul de la Viena, din 30 august 1940, părinții săi se stabilesc la Vatra Dornei, aducând pe lume trei fete și un băiat.

„Mă consider un privilegiat al destinului, având o

nița-Mihaela Ungureanu.

II, 2 (45), p. 689–696, Rădăuți-București, 2015

ascendență dintre cele mai frumoase – mărturisește profesorul Anghel Popa, în 2009 –, ce reunește în timp două ramuri ale aceleiași tulpini românești. Pe linie paternă, strămoșii mei au rădăcinile într-o comunitate aromânească, Votonosi, din Munții Pindului, iar cei materni într-un sat bistrițean, Sântioana, din Transilvania. O simbioză mai fericită nu se putea. Două ținuturi în care românismul a trecut prin grele încercări în lupta pentru apărarea limbii, credinței și a tradițiilor. Oamenii născuți în acele locuri sunt din granit, precum Peristeriul Pindului și Detunata Apusenilor. Istoria lor este aceea a demnității și a sacrificiului, ea mi-a însoțit copilăria ca o poveste și mi-a format conștiința apartenenței mele la neamul românesc.

Strămoșii mei, picurari [păștori] și preoți, au avut o existență deosebit de interesantă, uneori dramatică. Unii dintre ei s-au implicat în evenimente ce au avut rezonanță în istoria țării. Din aceste motive, am dorit ca numele lor să nu fie acoperit de colbul uitării. Fără astfel de oameni, îndrăznesc să afirm, istoria națională nu ar fi completă și ar fi mult mai săracă. Dintre multele lor «povești» este și cea de față, ea aparține ascendenților mei din ramura transilvăneană. Am purtat-o cu mine prea mulți ani. Astăzi, sunt la o vârstă când trebuie povestită, având ferma convingere că nu greșesc încredințând-o tiparului și lectorului¹.

La Vatra Dornei, Anghel Popa urmează cursurile școlii primare, gimnaziale și liceale, obținând bacalaureatul în 1966. În perioada 1966–1971, este student la Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, unde îi are ca mentori pe profesorii Dimitrie Berlescu, Leonid Boicu și Alexandru Zub. Frecventează, în tot acest timp, cercurile științifice din cadrul Universității, bibliotecile și arhivele, redacțiile periodicelor de cultură, atelierelor și galeriile artiștilor plastici ieșeni, bucurându-se de îndrumarea scriitorului și publicistului Aurel Leon².

După absolvirea facultății, timp de aproape patru decenii, Anghel Popa funcționează ca profesor de istorie la Iacobeni (1971), la Liceul Militar „Ștefan cel Mare” (1971–1989) și la Școala Gimnazială „Bogdan-Vodă” din Câmpulung Moldovenesc (1989–2010)³, dedicându-se instruirii și educării tineretului studios.

¹ Anghel Popa, *Un tren întârziat*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundației Culturale „Alexandru Bogza”, 2009, p. 9–10.

² Vezi și Ion Filipciuc, *Anghel Popa*, în „Analele Bucovinei”, Rădăuți-București, anul XIII, nr. 1 (26), [ianuarie–iunie] 2006, p. 393.

³ Conf. *Profesorii Liceului Militar „Ștefan cel Mare” de la început (1924) și până în prezent (2002)*, în volumul Mihai Bejinaru, Doru Gușu, *Monografia Liceului Militar „Ștefan cel Mare”*, Ediția a II-a îmbunătățită și adăugită, Iași, Editura Trinitas, 2002, p. 253. Documentarul cuprinde 355 de profesori care au funcționat de-a lungul timpului la această prestigioasă școală din Bucovina și se află aici, integral, la p. 251–258. Vezi și Mircea Irimescu, *Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina (1862–2012) la 150 de ani*, vol. II, *Voluntariat bucovinean. Membrii Societății*, Rădăuți, Editura Septentrion, 2013, p. 446. Ion Filipciuc, în *art. cit.*, dă însă alte informații, din păcate, neclare, afirmând că profesorul Anghel Popa ar fi funcționat și la Liceul „Dragoș-Vodă” din municipiul de sub Rarău (p. 394). Și plecarea/îndepărtarea sa, în 1989, de la Liceul Militar „Ștefan cel

„Ai fost și ai rămas entuziast – scrie, în 2006, unul dintre colegii săi de facultate –, stăruitor și devotat meseriei de istoric. Știu că elevii din multe generații cu care ai lucrat ți-au păstrat o amintire plină de respect și din relatările unora dintre ei am înțeles cât de mult te-ai străduit să le transmiți, odată cu informațiile aride ale manualelor, dragostea pentru trecutul nostru, ca temelie pentru o educație în care dragostea pentru pământul țării trebuie să stea în linia întâi”⁴.

La Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, sub îndrumarea profesorului Dimitrie Berlescu, Anghel Popa își susține doctoratul, în anul 1982, cu teza *Renașterea și dezvoltarea armatei pământene în Moldova (1831–1858)*.

Timp de peste patru decenii, Anghel Popa se specializează în istoria modernă a românilor, dar și în istoria Bucovinei, cercetând documente de arhivă la Suceava, Iași, București, participă la reuniuni științifice și colaborează la diferite periodice științifice și de cultură: „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A. D. Xenopol»”, „Anuarul Institutului de Istorie «A. D. Xenopol»”, „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, „Arhiva genealogică” (Iași), „Studii și articole de istorie”, „Revista istorică”, serie nouă, periodic al Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” (București), „Analele Bucovinei” (Rădăuți–București), „Glasul Bucovinei” (Cernăuți–București); „Almanahul «Convorbiri literare» ’81”, „Cronica”, „Teologie și viață”, „Dacia literară”, serie nouă (Iași), „Magazin istoric”, „Manuscriptum”, „«Deșteptarea». Revista aromânilor”, „Curierul românesc” (București), „Septentrion” (Rădăuți).

„Rememorând, acum, contribuția ta de istoric – scrie prof. univ. dr. Ștefan S. Gorovei, în 2006 –, constat că trei direcții mari adună și explică munca ta în aceste decenii. Te-a pasionat, mai întâi, renașterea noastră națională și – dat fiind și locul unde îți desfășurai activitatea didactică – ți-ai îndreptat atenția spre oștire. Arhivele ți-au oferit un material bogat, pe baza căruia ți-ai alcătuit teza de doctorat. Ai fost, din promoția noastră, primul care, la puțini ani după licență, ai obținut titlul de doctor în istorie. A doua direcție pe care o discern în activitatea ta privește cultura bucovineană. Ai răscolit, cu pasiune și stăruință, prin felurite fonduri documentare, scoțând la lumină informații folositoare pentru înțelegerea exactă a contribuției bucovinene la făurirea României Mari. Lucrările pe care le-ai consacrat Societății Academice «Junimea» din Cernăuți însumează multă muncă și exprimă frumos atașamentul tău pentru crezurile și lupta bucovinenilor de altădată. În fine, ai consacrat un șir de cercetări, în arhive și biblioteci, pentru a reconstitui cât mai fidel cu putință, chipul în care poporul român a omagiat pe cel mai strălucit dintre eroii săi, Ștefan cel Mare. Ai înțeles că serbările care i-au fost închinete – începând

Mare” rămâne, din păcate, un subiect controversat, despre care profesorul bucovinean n-a vorbit niciodată.

⁴ Ștefan S. Gorovei, *Scrisoare deschisă la o aniversare*, în „Analele Bucovinei”, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 719.

cu aceea din 1871 – nu au putut fi lipsite de o componentă militantă (ocultată uneori de oficialitate), destinată contemporanilor și țintind, viguros, viitorul”⁵.

Lucrările pe care le publică în volum Anghel Popa, începând din 1996, sunt: – *Renașterea armatei pământene în Moldova, 1829–1859*, Câmpulung Moldovenesc, Biblioteca Municipală, 1996, 140 p. (teza sa de doctorat, lucrare distinsă cu Premiul „Ion Nistor” al Fundației Culturale „Magazin istoric”, Premiul „Hrisov” al „Revistei de istorie militară” și Premiul pentru cercetare științifică al Fundației Culturale a Bucovinei); – *Societatea Academică „Junimea” din Cernăuți, 1878–1938*, Câmpulung Moldovenesc, Fundația Culturală „Alexandru Bogza”, 1997, 175 p.; – *Între fronturi. Bucovineni în România Primului Război Mondial*, Fundația Culturală „Alexandru Bogza”, 1998, 95 p.; – *Aromâni în Bucovina*, Câmpulung Moldovenesc, Fundația Culturală „Alexandru Bogza”, 2000, 168 p.; – *Serbările naționale de la Putna*, Câmpulung Moldovenesc, Fundația Culturală „Alexandru Bogza”, 2004, 222 p. (Premiul „Dimitrie Onciul” al Academiei Române); – *Societatea academică „Arboroasa” din Cernăuți, 1875–1877*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundației Culturale „Alexandru Bogza”, 2008, 132 p. (Premiul „Crucea de argint” a Societății Culturale „Ștefan cel Mare” Suceava); – *Un tren întârziat*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundației Culturale „Alexandru Bogza”, 2009, 42 p. + 13 planșe cu reproduceri după fotografii de epocă și facsimile; – *Principele Nicolae al României elev la Royal Military College of Eton (1919–1922)*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundației Culturale „Alexandru Bogza”, 2012, 154 p. + o planșă color, *Arborele genealogic al Casei Regale a României*.

Începând din 1970⁶, Anghel Popa publică peste 200 de articole și studii științifice. Dintre acestea⁷: – *Contribuția Iașului la Serbarea de la Putna în lumina unor documente inedite*, în „Almanah «Convorbiri literare» 1981”, Iași, p. 29–31; – *Date noi despre Serbarea de la Putna din 1871*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, Iași, anul LIX, nr. 1–3, ianuarie–martie 1983, p. 90–94; – *Oștirea națională în proces de reorganizare (1834–1849)*, (I), în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A. D. Xenopol»”, Iași, tomul XXI, 1984, p. 217–228, (II),

⁵ *Ibidem*.

⁶ În lista de lucrări științifice a profesorului Anghel Popa, inclusă în *Monografia Liceului Militar „Ștefan cel Mare” din Câmpulung Moldovenesc* (2002), la poziția a doua, se menționează: „Între 1970 și 1973, publică în «Cronica» articole despre N. Iorga, T. Vladimirescu, A. Iancu, N. Titulescu, Napoleon Bonaparte ș. a.” (p. 103). Lucrările menționate la pozițiile 3–8, apărute în diverse periodice din București și Iași, sunt, din păcate, lacunare sub aspectul datelor de fișier. Faptul că studentul și apoi profesorul de provincie Anghel Popa colaborează la câteva periodice importante ale vremii: „Studii și articole de istorie”, „Revista de istorie”, „Magazin istoric” (București), „Cronica”, „Mitropolia Moldovei și Sucevei” (Iași), este notabil și trebuie reținut și aici pentru o mai bună cunoaștere a profilului cultural-științific al acestui istoric bucovinean contemporan.

⁷ Ca și în cazul lucrărilor în volum, aducem la zi aici și *Bibliografia selectivă*, publicată în documentarul aniversar din „Analele Bucovinei”, anul XIII nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 721–722.

ibidem, tomul XXII/2, 1985, p. 497–509; – *Evoluția armatei moderne din Moldova în perioada 1849–1856*, *ibidem*, tomul XXIV/I, 1987, p. 197–206; – *Un moment din lupta poporului român pentru unitate națională – inaugurarea statuii lui Vasile Alecsandri din Iași (1906)*, *ibidem*, tomul XXV/2, 1988, p. 219–225; – *Dosar: Vasile Alecsandri. Istorie săpată în metal. Medaliile comemorative*, în „Manuscriptum”, București, anul XIX, nr. 4 (73), 1988, p. 178–181; – *2 iulie 1904: Bucovina cinstește memoria lui Ștefan Vodă*, în „Magazin istoric”, serie nouă, București, anul XXV, nr. 7 (292), iulie, 1991, p. 44–46; – *Ion Nistor – profesor universitar*, în „Magazin istoric”, serie nouă, București, anul XXVII, nr. 3 (312), martie, 1993, p. 76–77; – *Aspecte ale istoriei militare a poporului român în Revoluția de la 1848*, în „Anuarul Institutului de Istorie «A. D. Xenopol»”, Iași, tomul XXX, 1993, p. 403–410; – *Universitatea din Iași și aromânii*, în „«Deșteptarea». Revista aromânilor”, București, anul IV, nr. 1 (34), ianuarie, 1993, p. 5–6; – *Aromânii: eterna diasporă*, în „Curierul românesc”, București, anul V, nr. 2, februarie, 1993, p. 14–15; – *România sprijină învățământul la aromâni*, în „«Deșteptarea». Revista aromânilor”, București, anul IV, nr. 9 (42), septembrie, 1993, p. 5; – *Putna 1904 – Comemorarea a 400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare, sub semnul unității naționale*, în „Teologie și viață”, serie nouă, Iași, anul IV (LXX), nr. 1–4, ianuarie–aprilie, 1994, p. 61–82; – *Societatea Academică „Junimea” și Marea Unire. „Pentru ziua mare a reafării noastre”*, în „Magazin istoric”, serie nouă, București, anul XXVIII, nr. 4 (325), aprilie, 1994, p. 7–9; – *Contribuția Iașilor la comemorarea a 400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare (1904)*, în „Anuarul Institutului de Istorie «A. D. Xenopol»”, Iași, tomul XXXI, 1994, p. 385–393; – *Informații genealogice în Arhiva Societății Academice „Junimea” din Cernăuți*, în „Arhiva genealogică”, serie nouă, Iași, tomul I (VI), nr. 1–2, 1994, p. 261–268; – *Contribuția Societății Academice „Junimea” din Cernăuți la făurirea României Mari*, în „Revista istorică”, serie nouă, București, tomul V, nr. 1–2, ianuarie–februarie, 1994, p. 117–128; – *Societatea Academică „Junimea” din Cernăuți*, în „Revista istorică”, serie nouă, București, tomul VI, nr. 5–6, mai–iunie, 1995, p. 543–553; – *Societatea Academică „Junimea” din Cernăuți. Corespondența dintre Arcadie Dugan și Christea Geagea*, în „Revista istorică”, serie nouă, București, tomul VI, nr. 9–10, septembrie–octombrie, 1995, p. 859–874; – *Aromânii și societățile academice „Arboroasa” și „Junimea” din Cernăuți*, în „Arhiva genealogică”, serie nouă, Iași, tomul III (VIII), nr. 3–4, 1996, p. 167–174; – *1812–1912. Centenarul anexării Basarabiei și implicațiile sale asupra națiunii române*, în „Revista istorică”, serie nouă, București, tomul VII, nr. 9–10, 1996, p. 747–755; – *Un document inedit despre organizarea primei școli românești la aromânii din sudul Dunării*, în „Revista istorică”, serie nouă, București, tomul VIII, nr. 11–12, 1997, p. 779–782; – *Ilie Dugan-Opaț și George cavalier de Rosticki*, în „Glasul Bucovinei”, Cernăuți–București, anul V, nr. 1 (17), 1998, p. 43–46; – *Două documente inedite despre frații Gheorghe și Alexandru Hurmuzachi*, în „Revista istorică”, serie nouă, București, tomul X, nr. 5–6, 1999,

p. 529–532; – *Însemnările unui voluntar bucovinean din anii Primului Război Mondial despre principele Carol al României și Regimentul „Vânători de Munte”*, în „Analele Bucovinei”, Rădăuți-București, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 729–737; – *Domnul colonel Gheorghe Eminescu*, *ibidem*, p. 739–753⁸; – Gheorghe Eminescu, *Bravul bravilor (Procesul și executarea mareșalului Ney)*, *ibidem*, p. 753–762; – *România Regelui Carol I*, în „«Septentrion» Foaia Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina”, anul XVII, nr. 26, 2006, p. 13; – *Vechi familii românești din Bucovina: Gheorghian (Georgian), Bucevschi și Sorocean*, *ibidem*, anul XVIII, nr. 27, 2007, p. 12–13; – *O veche „poveste” din Bucovina*, *ibidem*, anul XIX, nr. 30, 2008–2009, p. 12–13 (relatarea venirii în Bucovina, în 1916, a bunicului său dinspre mamă, Gavril Ciupa); – *Vechi familii românești din Bucovina: Popescul, Vască și Baciu*, în „Revista istorică”, tomul XX, nr. 3–4, 2009, p. 329–335; – *Două scrisori inedite aparținând lui Eudoxiu Hurmuzachi*, în „Analele Bucovinei”, anul XVI, nr. 2 (33), [iulie–decembrie] 2009, p. 523–534; – *Istoricul Ion Nistor și Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași*, în „Revista istorică”, serie nouă, tomul XXI, nr. 3–4, 2010, p. 327–330; – *Vechi familii românești din Bucovina: Reuș și Racoccea*, în „Revista istorică”, serie nouă, tomul XXI, nr. 5–6, 2010, p. 551–554; – *O enigmă a Societății Academice „Junimea” din Cernăuți – studentul Ion Iacoban*, în „Analele Bucovinei”, anul XVIII, nr. 1 (36), [ianuarie–iunie] 2011, p. 183–191⁹; – *O proclamație uitată a împăratului Franz Josef I*, *ibidem*, anul XVIII, nr. 2 (37), [iulie–decembrie] 2011, p. 571–574; – *Credincios regelui său până la moarte*, în „Dacia literară”, revistă de reconstituiri culturale, serie nouă, anul XXIII, nr. 5–6 (104–105), mai–iunie 2012, p. 75–79; – *Membrii Societății Academice „Junimea” din Cernăuți pe fronturile Primului Război Mondial (I)*, în „Analele Bucovinei”, anul XX, nr. 1 (40), [ianuarie–iunie] 2013, p. 193–217; – *Membrii Societății Academice „Junimea” din Cernăuți pe fronturile Primului Război Mondial (II)*, *ibidem*, anul XX, nr. 2 (41), [iulie–decembrie] 2013, p. 535–556; – *Nordul Moldovei și Imperiul Austriac*, în „Dacia literară”, serie nouă”, anul XXIV, nr. 11–12 (122–123), noiembrie–decembrie 2013, p. 5–11; *Generalul Iacob Zadik și Bucovina. Documente inedite*, *ibidem*, anul XXV, nr. 5–6 (128–129), mai–iunie 2014, p. 19–27; – *Un document inedit despre lupta pentru autonomia și libertatea Bisericii Ortodoxe Române din Bucovina la 1848*, în „Analele Bucovinei”, anul XXI, nr. 1 (42), [ianuarie–iunie] 2014, p. 263–267; – *Studentele Universității din Cernăuți și Societatea Academică „Junimea”*, *ibidem*, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015 (în curs de apariție).

⁸ Cu modificare de titlu, *Reamintiri. Colonelul Gheorghe Eminescu*, și ilustrat cu o fotografie și câteva facsimile, materialul se tipărește și în „Dacia literară”, serie nouă, anul XXV, nr. 1–2 (124–125), 2014, p. 16–30.

⁹ Cu același titlu, articolul apare și în „Dacia literară”, serie nouă, anul XXIII, nr. 1–2 (100–101), 2012, p. 75–81.

Profesorul bucovinean Anghel Popa, cercetător „entuziast, stăruitor și devotat meseriei de istoric” (Ștefan S. Gorovei), este cunoscut în viața științifică din Bucovina, prin numeroasele sale studii științifice, care s-au bucurat însă de „aprecieri unanime” și în plan național. Multe dintre acestea sunt „studii secvențiale de mare acribie documentară”, „exemplare sub unghi documentar, ca și sub latura analizei de text sau de context”, cu interes special pentru „așezămintele modernizării, figurile resurecției colective, curentele de cultură cu sens militant, regenerativ” (acad. Alexandru Zub) din epoca modernă și contemporană.

Profesorul Anghel Popa, „un distins istoric interesat îndeosebi de evoluția modernă a lumii românești”, exigent și „scrupulos în demersurile sale”, valorifică documente inedite și reușește să realizeze admirabile restituiri istorice și biografice într-o perioadă de „declin axiologic”, când abia se mai aude „glasul științei, literaturii și artelor, care dau trăinicia, peste veacuri, unei națiuni”. În acest sens – după cum apreciază academicianul Alexandru Zub –, „munca istoricului Anghel Popa se cade a fi prețuită ca un mijloc de a recupera valorile trecutului național, îndeosebi ale celor care au modelat și pus în evidență România” de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Situându-se frecvent în contextul „recuperării valorilor de rang simbolic”, lucrările profesorului bucovinean Anghel Popa oferă „celor interesați de progresul cunoașterii istorice” un discurs „agreabil și echilibrat”, un model de analiză de text și de context, întreprins cu serenitate, însă fără a ocoli „conotațiile politice și naționale” ale perioadelor/momentelor investigate.

Istoricul bucovinean Anghel Popa este membru al Asociației Oamenilor de Știință din România (București), al Fundației Istorice „A. D. Xenopol” (Iași), al Institutului de Genealogie, Heraldică și Sigilografie „Sever Zota” (Iași), al Societății Culturale a Aromânilor din România (București), al Societății pentru Cultura și Literatura Română din Bucovina (Rădăuți), al Institutului Internațional de Bibliografie din Cambridge (care îl include în volumul *2 000 Outstanding Scholars of The 20th Century*, Cambridge, 2000, p. 291, acordându-i și Medalia de Argint, în anul 2001) și al Institutului Internațional de Bibliografie din Carolina de Nord, SUA (care îl declară „Omul anului 2001”, pentru activitate științifică, răsplătindu-l cu Medalia de Aur). Activitatea sa științifică este răsplătită, între altele, cu Premiul pentru cercetare și publicații cu caracter științific al Fundației Culturale a Bucovinei (1996) și Premiul „Dimitrie Onciul” al Academiei Române (2006).

Anghel Popa se stinge din viață la 25 septembrie 2014 și este înmormântat, potrivit dorinței sale, în Cimitirul Mănăstirii Moldovița¹⁰. Odată cu plecarea sa

¹⁰ „Observatorul militar”, în nr. 38, din 1–7 octombrie 2014, îi consemnează decesul și înmormântarea. I. Rotaru, în articolul *Ni se duc dascăli...*, scrie, între altele: „Am revenit în București duminică, 26 octombrie, de Sfântul Dumitru [...]. Reintru în banalul cotidian și plictiseala marelui oraș, cu activitățile standard: butonat telecomandă și lățit canapeaua din sufragerie. Am răsfōit pe net ziarele și, în special, «Observatorul militar», în mod deosebit [din] perioada septembrie–

dintre noi, comunitatea științifică din Bucovina mai pierde pe unul dintre cei aleși, care i-au promovat statornic, cu nedezmintită dragoste, valorile de patrimoniu național.

Fac referire la activitatea sa creatoare, între alții: – Rodica Iațencu: Anghel Popa, *Între fronturi. Bucovinenii în România Primului Război Mondial*, 1998, în „Analele Bucovinei”, Rădăuți-București, anul VI, nr. 1 (12), [ianuarie–iunie] 1999, p. 226–227; – Mihai Bejinaru, Doru Gușu, *Monografia Liceului Militar „Ștefan cel Mare”*, Ediția a II-a îmbunătățită și adăugită, Iași, Editura Trinitas, 2002, p. 103; – Vasile I. Schipor: Anghel Popa, *Serbările naționale de la Putna, Câmpulung Moldovenesc*, Editura Fundației Culturale „Alexandru Bogza”, 2004, 222 p., în „Analele Bucovinei”, anul XI, nr. 1 (21), [ianuarie–iunie] 2004, p. 248–250; – Emil Satco, *Enciclopedia Bucovinei*, vol. II, Iași-Suceava, Editura Princeps–Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”, 2004, p. 228; – N. Monteoru, *Bucovina. Pagini de enciclopedie*, vol. III, [Tipărită] cu binecuvântarea Î.P.S. Pimen, [arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților], Suceava, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2004, p. 679; – Alis Niculică, *Prof. dr. Anghel Popa la ceas aniversar*, în „Craiu nou”, serie nouă, Suceava, anul XVII, nr. 4, 140, 24 martie 2006, p. 4; – Ion Filipciuc, *Anghel Popa*, în „Analele Bucovinei”, Rădăuți-București, anul XIII, nr. 1 (26), [ianuarie–iunie] 2006, p. 393–396; – Ștefan S. Gorovei, *Scrisoare deschisă la o aniversare*, în „Analele Bucovinei”, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 719–720; – Vasile I. Schipor: Anghel Popa, *Societatea academică „Arboroasa” din Cernăuți, 1875–1877*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundației Culturale „Alexandru Bogza”, 2008, 132 p., în „Analele Bucovinei”, anul XV, nr. 2 (31), [iulie–decembrie] 2008, p. 674–679; – Vasile I. Schipor: Anghel Popa, *Un tren întârziat*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundației Culturale „Alexandru Bogza”, 2009, 42 p. + 13 planșe cu reproduceri după fotografiile de epocă și facsimile, *ibidem*, anul XVI, nr. 2 (33), [iulie–decembrie] 2009, p. 641–643; – Mircea Irimescu, *Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina (1862–2012) la 150 de ani*, vol. II, *Voluntariat bucovinean. Membrii Societății*, Rădăuți, Editura Septentrion, 2013, p. 446; –

octombrie [...]. De la Gicu Tipa aflasem că la sfârșitul lunii septembrie se prăpădise unul din dascălii noștri iluștri de la Câmpulung, profesorul doctor Popa Anghel, o somitate în istorie, la doar 68 de ani. Unul din anunțurile privind decesul profesorului Popa îl dădusem chiar eu și l-am regăsit la pagina de anunțuri, în numărul 38 al «Observatorului». Mai sunt încă vreo 4–5 anunțuri despre moartea Profesorului, cam toate de la foștii elevi (câteva mii, în cei peste 35 de ani sluiți la catedră). Un profesor exigent, dar principial, în mod paradoxal temut, dar iubit de elevii săi, printre care am avut privilegiul să mă număr. Sper că nu mă înșel, am fost singurul din clasă care am obținut o notă de zece la domn[ul] profesor Popa, erudiția sa dictând și zgârcenia proverbială în privința notelor acordate elevilor [...]”. Vezi, pentru mai multe informații, www.presamil.ro/om/2014/38/files/assets/basic-html/page20.htm (accesat la 1 iulie 2015). Și elevii de la Școala Gimnazială „Bogdan-Vodă” îl apreciază elogios: „Este unul din cei mai buni profesori din zona Bucovinei, poate chiar și din țară, doar este doctor în istorie, d-nul profesor merită acest calificativ pe deplin”: 5,00/foarte bine, conf. www.calificative.ro › ... › *Profesori Istorie Campulung Moldovenesc* (accesat online la 1 iulie 2015).

Prof. dr. Anghel Popa (1946–2014)

Alexandru Zub, *Din istoria dinastică a României: Principele Nicolae*, în „Dacia literară”, revistă de reconstituiri culturale, serie nouă din 1990, Iași, anul XXIV, nr. 3–4 (114–115), 2013, p. 8–10.

Rădăuți, 2 iulie/Sf. Voievod Ștefan cel Mare 2015

Vasile I. Schipor